

DALYVAVIMO ES INSTITUCIJŲ, JŲ DARBO GRUPIŲ, KOMITETŲ POSĖDŽIUOSE IR SUSITIKIMUOSE SU ES INSTITUCIJŲ IR VALSTYBIŲ NARIŲ ATSTOVAIS ATASKAITA

1. *Posėdžio institucinė forma, vieta, laikas ir dalyviai:* Programos *Horizont 2020* Socialinio iššūkio 2 „Maisto tiekimo užtikrinimas, pažangus žemės ūkis, jūriniai tyrimai ir bioekonomika“ komiteto 11-asis susitikimas. Briuselis, Kab 1. D, Rue Froissart 36. 2016.01.28 d.

2. *Svarstyti klausimai:*

- 1) Posėdžio įžanginė dalis, svarbiausių naujienų ir renginių pristatymas, paskutinio posėdžio trumpa apžvalga, darbotvarkės pristatymas.
- 2) 2016 m. *SC2* šaukimų vertinimo rezultatų pristatymas.
- 3) *Bio-based industries (BBI)* 2016 m. šaukimo rezultatų pristatymas.
- 4) *Visegrad Group* ir Bulgarijos, Rumunijos, Slovėnijos bendros deklaracijos pristatymas.
- 5) Pristatymas: nuo strateginių programinių dokumentų iki prioritetinių sričių bei šaukimų.
- 6) Bioekonomikos strategijų pristatymai (Prancūzija, Italija).

3. *Posėdžio eigos apibendrinimas:*

1) Posėdžio pradžioje pirmininkaujantieji Diego Canga Fano (*DG AGRI*), John Bell (*DG RTD*) pristatė naujuosius *DG RTD* ir *DG AGRI* komisijos narius. Pastarieji trumpai prisistatė ir apibūdino veiklos sritis. Taip pat buvo pristatyti VN nauji atstovai. Paminėta, kad prie H2020 prisijungia Šveicarija ir tuo pačiu tampa potencialia partnere projektuose.

Posėdyje buvo paminėti svarbiausi praėję renginiai: 2016 m. spalio 12-13 d. *FOOD 2030 Conference*, Briuselis (Belgija). 2016 m. spalio 17 d. *Bratislava Bioeconomy Conference 2016*.

EK artimiausiu metu parengs būsimų 2017 m. renginių sąrašą, kuris bus patalpintas CIRCABAC sistemoje.

Pirminikaujantys apžvelgė praėjusio posėdžio, kuris vyko 2016 m. rugsėjo 20 d. Briuselyje, klausimus, kur buvo pristatyta Patariamiosios grupės (*Advisory Group*) ataskaita, pristatytas Veiklos apimties (*Scoping Paper*) strateginio programavimo 2018-2020 m. dokumentas, pristatytas įvairių finansavimo instrumentų ir MVĮ finansavimo instrumentų vertinimo rezultatai. Posėdžio ataskaita patvirtinta.

Buvo pristatyta 2017 m. sausio 18 d. posėdžio darbotvarkę ir pasiteiravo ar VN turi pastebėjimų, pasiūlymų dėl pateiktos darbotvarkės.

Po suderinimo buvo pritarta posėdžio darbotvarkei be pakeitimų.

2) Mokslinių tyrimų vykdomosios įstaigos (REA) padalinio vadovė Kerstin Rosenow pasisakė antruoju dienotvarkės klausimu ir pristatė 2016 m. *SC2* šaukimų vertinimo rezultatus.

Buvo atkreiptas dėmesys į tai, kad kad pristatyme bus daugiau statistinių duomenų nei ankstesniuose pranešimuose. Numatytos gairės dėl darbo efektyvinimo ateityje. Buvo atkreiptas dėmesys į išaugantį tematikų kiekį ir finansavimą iki 2017 metų. Atkreiptas dėmesys į tai, pagal nepriklausomų stebėtojų rekomendacijas yra išvesta nauja formulė. Ji turėtų garantuoti didesnę konkuravimo galimybę. Informuota, kad yra siekiama padidinti sėkmės laipsnį palyginus su 2015 m. (nuo 16 proc. iki 36 proc.). Pateikta statistinė informacija apie projektų vertintojus. Projektus vertina 351 ekspertas (iš jų 306 ekspertai yra iš 23 valstybių narių; 27 ekspertai yra iš 9 asocijuotų šalių; 18 ekspertų iš 8 trečiųjų šalių) Atkreiptas dėmesys ir į tai kad net 44 % ekspertuojančiųjų yra moterys.

Pristatyta, kad 2016 m. šaukimuose buvo gautos 6173 paraiškos nuo 3346 atskirų pareiškėjų. Valstybės narės iš jų - 5042 paraiškos (82 proc.). Likusios 503 paraiškos (8 proc.) gautos iš asocijuotų šalių, o 628 paraiškos (10 proc.) gautos iš trečiųjų šalių.

Aktuali yra informacija apie projektus koordinuojančias šalis. Viso pastaraisiais metais buvo 64 koordinatoriai iš 12 šalių. Tuo tarpu 2015 m. buvo 35 koordinatoriai iš 15 šalių, 2014 m. buvo 81 koordinatorius iš 18 šalių. Stabiliai projektus koordinuoja didžiosios šalys t.y. Prancūzija, Italija, Vokietija, Jungtinė Karalystė, Nyderlandai. Pastebėta, kad koordinatorių moterų skaičius nedidelis, vis labiau dominuoja vyrai. Atkreiptas dėmesys į tai, kad pastaruosius tris metus tam tikras skaičius (20 TOP) organizacijų, turinčių daug patirties ir gerai suorientuotų, dalyvauja ir laimi *SC2* projektuose. Pristatyta statistinė informacija apie 2016 m. šaukimus, kurie vyko pagal šias kryptis – *Sustainable Food Security (SFS)*, *Rural Renaissance (RUR)*, *Blue Growth (BG)* ir *Bio-based Innovation (BB)*. Įvairiais aktualiais klausimais pasisakė grupė VN atstovų: Austrijos, Lenkijos, Slovėnijos, Ispanijos, Italijos, Prancūzijos.

VN atstovai atkreipė EK dėmesį, kad pateikta ypatingai daug statistinių duomenų, taip pat pastebėjo, kad informacijos nėra CIRCABAC sistemoje, todėl labai sudėtinga tik pagal posėdžio metu gautą informaciją pateikti pastebėjimus ar komentarus. Taip pat VN atkreipė dėmesį, kad posėdyje turėtų dalyvauti nepriklausomi ekspertai ir pateikti savo nuomonę/pristatymą. Lenkija atkreipė dėmesį, kad

pristatyme yra klaida dėl pareiškėjų skaičiaus, todėl paprašė EK patikslinti pristatymą ir pateikti VN patikslintą pristatymo variantą. Ispanijos atstovas išreikė susirūpinimą dėl informacijos ir detalumo apie kvietimus stokos. Prancūzija paprašė EK atsiųsti informaciją apie 2017 m. renginius arba patalpinti *CIRCABAC* sistemoje, kadangi nespėjo užsirašyti visų paminėtų renginių. EK pažadėjo peržiūrėti pristatymą ir patikslinti netikslumus. Patikslintas pristatymas bus patalpintas *CIRCABAC* sistemoje. Taip pat EK pažadėjo, kad kito posėdžio metu pakvies dalyvauti ir nepriklausomus ekspertus. EK pateiks informaciją apie 2017 m. renginius raštu ir patalpins *CIRCABAC* sistemoje.

3) Informaciją bioindustrijos (*Bio-based industries*) 2016 metų šaukimų eigą pristatė programos vadovė Eleni Zika (*BBI JU*).

Pažymėta, kad *BBI* konsorciumo misija yra viešojo ir privačiojo sektorių partnerystė, kuria siekiama didinti investicijas į tvarią biotechnologijų pramonės sektoriaus plėtrą Europoje. Siekiama suteikti aplinkos gerinimo ir socialinę ekonominę naudą Europos piliečiams, didinti Europos konkurencingumą bei siekti Europai tapti viena pagrindinių veikėjų mokslinių tyrimų, demonstravimo ir pažangių technologijų diegimo srityse. Daugiau informacijos šiuo klausimu galėtų suteikti šalių *National Contact Points (NCP)* nacionaliniai koordinatoriai. Nurodyta, kad bioindustrijos programos biudžetas yra 3,7 mlrd. EUR. Pažymėta, kad iš jų net 73 proc. sudaro pramonės lėšos, kas yra labai daug. Tačiau pabrėžta, kad bioindustrijos grandyse apjungiami trys segmentai – biomasės sukaupimas, apdorojimas ir galutinių produktų pateikimas – todėl pramonės įmonių vaidmuo yra svarbus.

Pranešėja apžvelgė ir pristatė bioindustrijos programos (*BBI JU*) kvietimų realizacijos eigą ir planus ateičiai. Atkreiptas dėmesys į atitinkamą augimą ir sėmės procentus atskirose tematikose. Trumpai pristatyta informacija apie MVĮ dalyvavimą *BBI* šaukimuose.

Pranešėja informavo, kad *BBI* turi parengtą veiklos planą bei trumpai pristatė *BBI* 2017 m. renginius: 2017 m. balandžio 11 d. bus paskelbti šaukimai teikti paraiškas;

2017 m. rugsėjo 7 d galutinis paraiškų pateikimo terminas;

2017 m. lapkričio mėn. turėtų būti įvertintos paraiškos;

Svarbu atkreipti dėmesį į balandžio 28 d. įvyksiančią informacinę dieną dėl *BBI*. Atkreiptas dėmesys, kad 2017 m. bioindustrijos programos biudžetas preliminariomis vertinimais bus 81 milijonas EUR.

Daugiau informacijos apie *BBI* nuorodoje: <http://www.bbi-europe.eu/participate/calls-proposals-2017>.

Pasisakė grupė VN atstovų iš Ispanijos, Olandijos, Austrijos, Vokietijos ir Prancūzijos.

Daugelis VN atkreipė dėmesį, kad pateikta informacija yra įdomi ir svarbi, siekiant daugiau sužinoti ir suprasti apie įvairias iniciatyvas bei apie galimybes dalyvauti projektuose. Buvo išreikštas susidomėjimas gėlavandenių ir jūrų aplinkoje susiformuojančios biomasės panaudojimo klausimais, pripažįstant tai augančia šaka. Domėtasi galimybe maisto pramonei gauti naudos iš būsimų projektyvų sprendimų. Jungtinės Karalystės atstovas domėjosi būsimų sėkmės rodiklių pasiskirstymu tarp bioindustrijos programos šalių narių ir ne narių.

EK atkreipė dėmesį į labai svarbius konfidencialumo klausimu, todėl informacijos sklaida susiaurinama individualios elektroninės komunikacijos lygmeniu. Numatoma detalesnes informacijos pateikti ateinančiuose PC posėdžiuose.

4) *Višegrad* Grupės bei Bulgarijos, Rumunijos, Slovėnijos bendrąją deklaraciją pristatė Lenkijos Žemės ūkio ir kaimo plėtros ministerijos atstovė p. Justyna Cieślakowska ir Lenkijos nacionalinės atstovybės direktoriaus Sebastian Serwiak. Deklaracija buvo perskaityta lenkų kalba.

Pranešėjas pateikė informaciją apie pasirašytą deklaraciją, kurią pasirašė: Lenkija, Čekijos Respublika, Vengrija, Slovakija, Bulgarija, Rumunija, Slovėnija. Pateiktoji EK deklaracija buvo pasirašyta 2016 metų spalio 26 dieną Varšuvoje. Informacinė presentacija apie deklaraciją pridedami prie ataskaitos.

Deklaracijoje atkreipiamas dėmesys, kad šalys susiduria su tam tikrais sunkumais dirbant *H2020* veikloje. Pranešimo metu buvo trumpai pristatytos deklaracijos svarbiausios kryptys. Buvo argumentuoti deklaruotas didesnis Centrinės ir Rytų Europos šalių mokslinio potencialo įtraukimas vykdyti projektus, kurie yra susiję su *Horizon2020* veikla bei bioekonomika, pabrėžiant centrinės ir rytų Europos makroregiono specifiškumą ir svarbą visos ES bioekonomikai. Darbas vystomas ir toliau ir, kas labai svarbu, šalys, norinčios dalyvauti šioje veikloje, yra kviečiamos prisijungti ir dalyvauti. Šalys norinčios dalyvauti turėtų kreiptis į Lenkijos atstovus.

Daugelis VN palaiko iniciatyvą dėl deklaracijos pasirašymo ir prašo EK išsiklausti į pateiktus pasiūlymus. VN sutinka, kad būtinas didesnis bendradarbiavimas tarp šalių, galbūt reikėtų ieškoti kitokių bendravimo ir bendradarbiavimo būdų.

Diskusijoje pasisakė Vengrijos, Kroatijos, Slovėnijos, Ispanijos, Italijos Estijos, Turkijos Jungtinės karalystės atstovai. Kalbėjusieji visumoje pritarė ir pateikė siūlymų dėl šalims atrasti specifines kryptis, taip pat išskirti specifines regiono kryptis, pasiūlyti naujus sprendimo kelius. Atkreiptas dėmesys, į tai, kad reikia rasti naujų finansinio palaikymo šaltinių ne tik EK, bet ir nacionaliniu lygiu. Pabrėžta, kad ir

kito ir kitos šalys galėtų pasimokyti dialogo tarp skirtingų šalių. Turkija išreiškė paramą ir viltį, kad dėmesys asocijuotoms šalims taip pat bus didesnis

Reaguodamas į diskusiją pirmininkaujantysis atkreipė dėmesį, kad susitarimas tarp šalių yra labai svarbus dalykas. Įvairiose šalyse mokslo ir žemės ūkio ministerijos turi labai skirtingus strateginius dokumentus, skirtingas vizijas. EK labai laukia atitinkamų šalių politikų susidomėjimo šiais klausimais. Būtina labai gerai viską išsiaiškinti ir suprasti, kas yra sakoma. EK pritaria geriems Italijos pateiktiems pasiūlymams. EK manymu daug galima pasimokyti iš praeities klaidų. Taip pat labai svarbu turėti koordinatorių, kuris suvaldytų visą situaciją. Būtina atlikti analizę, reikia parengti Bioekonomikos strategiją. EK palaiko iniciatyvą ir mano, kad būtina savitarpio pagalba.

5) Pirmininkaujantysis Davide Amato (*DG RTD*), pristatydamas klausimą “nuo strateginių programinių dokumentų iki prioritetinių sričių bei šaukimų”, nušvietė procesus dėl Veiklos apimties (VA) (*Scoping Paper*) strateginio programavimo 2018-2020 m. dokumento tolimesnių veiksmų. Buvo akcentuota, kad ypatingą dėmesį rengiant VA strateginio programavimo 2018-2020 m. dokumento projektą buvo atsižvelgta į viešų konsultacijų metu išsakytas pastabas, siūlymus. Pristatyti artimiausi veiksmai, kurie įgalins parengti VA strateginio programavimo 2018-2020 m. dokumento projektą. Taip pat pranešėjai informavo apie identifikuotus virtualius šaukimus (*virtual calls*). Pastarieji sukėlė tam tikras diskusijas ir buvo paprašyti detaliau išaiškinti. Buvo pristatyti tolimesni veiksmai 2017 metais. Pirmininkaujantysis atkreipė dėmesį, kad toliau vyks intensyvios diskusijos dėl *WP 2018-2020*, ir VN narės turės laiko pasiūlymų, pastebėjimų pateikimui. Dauguma šalių prašė duoti daugiau laiko kovo mėn., kad būtų daugiau laiko derinimams nacionaliniu lygiu.

6) Prancūzijos ir Italijos atstovai pristatė „Bioekonomikos“ strategiją, kurios buvo parengtos pastaruoju metu.

Prancūzijoje Bioekonomika yra pagrindinis strateginis sektorius. Kelios vertės grandinės yra gerai išvystytos arba yra besivystančios. Viešos ir privačios organizacijos yra labai gerai įtrauktos į veiklą ir yra palaikomos įvairių finansinių šaltinių. Daug viešosios politikos yra skiriama bioekonomikai ir artimai susijusiems sektoriams, tačiau būtina apjungti ir suderinti skirtingas iniciatyvas.

Pagrindinis Italijos Bioekonomikos strategijos tikslas yra iki 2030 m. sukurti 20 proc. naujų darbo vietų. Būtina skatinti mokslinius tyrimus ir inovacijas, kurie padidintų tvarios ir tausios pirminės gamybos vystymąsi (*agro-forestry*), taip pat būtina gerinti išteklių valdymą, skatinti tvarią, konkurencingą ir inovatyvų maito pramonės vystymąsi. Būtina gerinti sveikos mitybos įgūdžius, rūpintis žmonių sveikata. Tobulinti maisto produktų politiką, tiekimo grandines, stiprinti vietinių trumpų maisto grandinių veiklą, vystyti inovacijų palaikymo sistemas. Būtina padidinti *bio-based* produktų gamybą, vystyti nuoseklią politiką. Sukurti optimalų mokslinių laboratorijų tinklą. Palengvinti/supaprastinti *Spin-off/Start-up* politikas, veiklą. Pagerinti jūros išteklių tausų eksploatavimą. Stiprinti koordinacinius veiksmus tarp ministerijų, kitų viešų institucijų, organizacijų. Skatinti mokslą, specialistų mokymus ir pan. Daugiau informacijos apie Italijos Bioekonomikos strategiją galima rasti paspaudus nuorodą: http://www.agenziacoesione.gov.it/it/Notizie_e_documenti/news/2016/novembre/Documento_0014.

Pagrindinė pranešimų medžiaga pridedama.

EK atkreipė dėmesį, kad VN, kurios dar neturi Bioekonomikos strategijos, turėtų pagalvoti apie tokią strategiją. Bioekonomikos strategija nacionaliniu lygmeniu turėtų būti pagrindinis strateginis dokumentas. Labai svarbu galvoti apie naujų darbo vietų sukūrimą. EK informavo, kad ir toliau bus aktyviai dirbama šioje srityje.

7) Kiti klausimai.

Vokietija atkreipė EK dėmesį, kad *SC2* yra labai daug tematikų, todėl partneriams yra labai sunku susirasti partnerius ir paprašė EK duoti geros praktikos pavyzdį (-ius), kaip įtraukti partnerius į projektų veiklą.

EK atkreipė dėmesį kitų VN ir paprašė pasidalinti geros praktikos pavyzdžiais, pateikti pasiūlymus, siekiant labiau pritraukti partnerius į projektų veiklą.

EK informavo, kad kitas *PC meeting* posėdžius, numatytus kovo 29 dienai.

4. Posėdžio sprendimai, kito posėdžio data:

Planuojama, kad „Maisto tiekimo užtikrinimas, pažangus žemės ūkis, jūriniai tyrimai ir bioekonomika“ veiklos programos atnaujinimus 2016 – 2017 bus užbaigtas iki š.m. liepos. Kitas *SC2 PC* susitikimas numatomas birželio 8 d. Ateinančio posėdžio metu be kitų klausimų toliau vyks diskusijos ir bus ruošiamas Darbinė (veiklos) programa 2016 – 2017 m.

5. *Pasiūlymai dėl tolesnių Lietuvos veiksmų:*

Viena svarbiausių posėdžio akcentų laikyčiau Višegrado Grupės bei Bulgarijos, Rumunijos, Slovėnijos bendros deklaracijos pristatymą. Neabejotinai tai turės atgarsį ir lems pokyčius tiek formuojant programinius dokumentus, tiek ir būsimų kvietimų struktūrą. Lietuvai ir Lietuvos mokslo bendruomenei derėtų pabusti iš tam tikro letargo miego ir savalaikiai bei deramai atsiliepti į šią iniciatyvą, ieškant kelių ir būdų platesniam bendradarbiavimui ir tuo pačiu galimybėms dalyvauti tolesnėje H2020 programos veikloje. Lietuvos dalyvavimo SC2 projektinėse veiklose skatinimui dera aktyviau dalyvauti projektų partnerių paieškos procesuose ir renginiuose

6. *Pridedama informacija (posėdžio darbotvarkė, išdalyta medžiaga, nuorodos):*

Posėdžio darbotvarkė. Išdalintoji pranešimų medžiaga.

7. *Tiesioginis ataskaitos rengėjas* (vardas ir pavardė, institucija, pareigos, telefono numeris, elektroninio pašto adresas): Ričardas Paškauskas, Gamtos tyrimų centras, Algologijos ir mikroorganizmų ekologijos laboratorijos vadovas; tel. (8-5)2701503; el. p. ricardas.paskauskas@botanika.lt